

УДК 338.45:69

І. В. Поповиченко,

к. т. н., доцент кафедри менеджменту, управління проектами і логістики,
ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Н. І. Верхоглядова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства,
ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

ДЕКОМПОЗИЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ПІДРЯДНОГО БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ ЙОГО ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

DECOMPOSITION OF ORGANIZATIONAL STRUCTURE CONTRACT CONSTRUCTION ENTERPRISE AS THE BASIS OF CREATING HIS LOGISTICS SYSTEMS

В статті розглянуто підхід до ідентифікації логістичних потоків та створення мікрологістичної системи підрядного будівельного підприємства, як елемента галузевої макрологістичної системи. Представлено декомпозицію організаційної структури підрядного будівельного підприємства та визначено роль його структурних підрозділів в організації руху логістичних потоків.

This article describes an approach to the identification of logistic flows and the creation of mikrologistics system of contracting construction company, as part of the sectoral makrologistics system. Presented decomposition organizational structure contracting construction company and the role of its structural divisions in the movement of logistic flows.

Ключові слова: будівельне підприємство, організаційна структура, логістична система, логістичні потоки.

Keywords: construction company, organizational structure, logistics system, logistics flows.

Постановка проблеми. Для створення ефективної логістичної системи підрядного будівельного підприємства, як елемента галузевої макрологістичної системи, необхідно чітко визначитись з напрямками руху матеріальних та супроводжуваних їх інформаційно-фінансових потоків, а також зрозуміти роль та місце підрозділів будівельної організації в цьому процесі. Це дозволить проаналізувати існуючу організацію логістичних потоків, відстежити її ефективність та, при необхідності, розробити заходи з раціоналізації логістичного забезпечення будівництва. Такі заходи дозволять вплинути на економічний результат діяльності будівельного підприємства (його прибуток) через управління логістичними витратами, що є актуальним в часи фінансово-економічної нестабільності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням створення ефективних логістичних систем на рівні підприємства приділяють увагу багато авторів, як науковців, так і практиків в різних галузях народного господарства. Так в працях [1,2,3] розглянуто фундаментальні основи та принципи проектування логістичних систем, але не встановлено детальну структуризацію етапів проектування логістичних систем [2,3], а якщо встановлено, то для іншої галузі, а саме, металургійної [1]. Конкретні методики та алгоритми, викладені в публікаціях [4,5] дуже корисні для практичного застосування, бо дають структуровану по фазам та роботам (операціям) послідовність дій при створенні логістичної системи, але врахування специфіки будівельної діяльності вимагає адаптації цих методик та алгоритмів для будівельного підприємства. Праці зарубіжних авторів [6,7] розкривають їх погляд на концепцію управління ланцюгом постачань, як основу логістичної інтеграції всіх учасників створення доданої вартості від моменту закупівлі сировини до моменту кінцевого споживання, але, знову ж таки, дана концепція для будівельного підприємства мусить враховувати поєднання у часі та просторі процесів матеріально-технічного забезпечення та розподілу, бо кінцевим споживачем при будівництві об'єктів виступає конкретна робота за календарно-сітьовим графіком будівництва.

Мета статті. Враховуючи вищезазначене, метою даної публікації є визначення складу та напрямків матеріальних та супутніх ним інформаційно-фінансових потоків підрядного будівельного підприємства через декомпозицію його організаційної структури, що є першим необхідним етапом проектування його ефективної логістичної системи.

Матеріали і результати дослідження.

Почнемо з такого рівня декомпозиції організаційного устрою підрядного будівельного підприємства, який дозволяє ідентифікувати конкретний логістичний ланцюг і конкретну сукупність логістичних операцій від певного (певних) постачальників до певного будівельного об'єкту, а саме, до певних операцій чи робіт, час та логічна послідовність виконання яких визначена календарно-сітьовим графіком будівництва об'єкту (рис. 1).

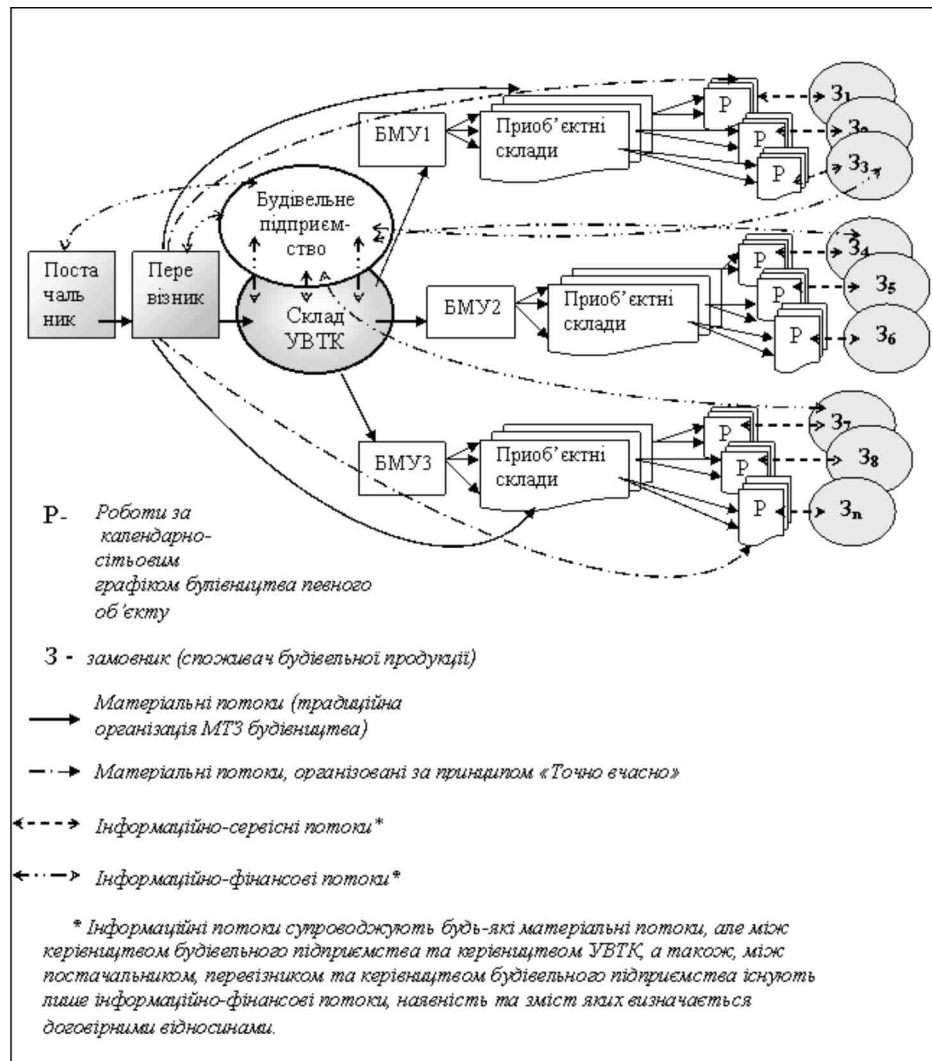

Рис. 1. Принципова схема організації логістичних ланцюгів (руху матеріальних та інформаційно-фінансових потоків) будівельного підприємства

Представлена схема дозволяє з достатнім ступенем деталізації ідентифікувати в натуральному та вартісному вираженні входи й виходи кожного учасника логістичного ланцюгу будівельного підприємства від постачальника будівельних матеріалів та виробів до кінцевого споживача - замовника. Тим самим, з'являється можливість управління ланцюгом постачань будівельного підприємства через управління цими входами й виходами, використовуючи кібернетичний підхід. Звичайно, управляти будь-яким об'єктом чи системою (в даному випадку ланцюгом постачань) можна, якщо визначені конкретні показники, які є індикаторами ефективного чи неефективного управління. Визначивши ці показники на якісному рівні та обчисливши їх кількісні значення, можна робити висновки щодо якості управління певними ланцюгами постачань та визначати, як результати цього управління впливають на ефективність підприємства взагалі. Оскільки ефективність підприємства є результатом ефективності процесів (виробничо-господарських, забезпечуючих, управлінських), потрібен адекватний критерій (показник), який відображає ефективність як процесів та операцій, з яких вони складаються, так і ефективність підприємства як кібернетичної системи. Під кібернетичною системою, за загальновідомим визначенням, розуміється множина взаємопов'язаних об'єктів, що є елементами системи, здатними сприймати, запам'ятовувати і переробляти інформацію, а також обмінюватися інформацією.

Використовуючи метод дедукції та декомпозиційний метод вирішення оптимізаційних задач, ідентифікуємо вхідні ресурси та вихідні цільові продукти на загальному та на детальних (проміжних) рівнях діяльності будівельного підприємства з виробництва товарної будівельної продукції.

Входи й виходи на самому загальному (укрупненому, принциповому) рівні діяльності будівельного підприємства можна представити так (рис. 2).

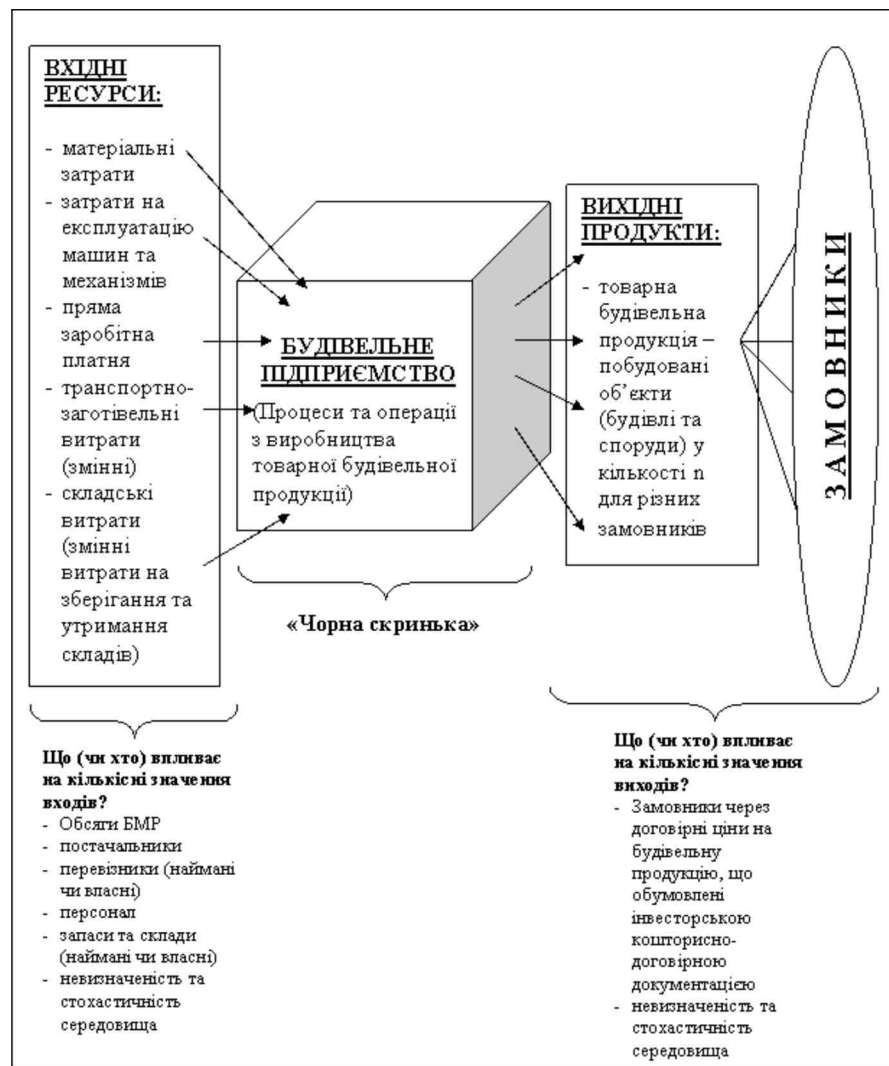

Рис. 2. Вхідні ресурси та вихідні продукти будівельного підприємства (загальний, укрупнений рівень ідентифікації процесу виробництва та реалізації товарної будівельної продукції)

Таким чином, вхідні ресурси та вихідні продукти можна виразити в вартісній формі, якщо відома вартість та кількість ресурсів і договірна ціна об'єкту. Звичайно, також відомий і плановий термін зведення об'єкту, тобто, ми повинні знати три величини. Можливо вводити в розрахунки оптимістичні, песимістичні та найбільш вірогідні вартісні оцінки вхідних ресурсів, вихідних продуктів, термінів зведення об'єкту та розглядати, відповідно, оптимістичний, песимістичний чи найбільш вірогідний сценарій ходу будівництва об'єкту.

Отже, викладений підхід до ідентифікації входів (ресурсоспоживання) та виходів (ресурсовіддачі) будівельного підприємства може бути використаний на будь-якому рівні декомпозиції організаційної структури та бізнес-процесів будівельного підприємства аж до найдетальнішого, – рівня конкретної логістичної операції.

Наприклад, логістичні потоки, які формують входи й виходи окремого логістичного ланцюга можна представити так (рис.3).

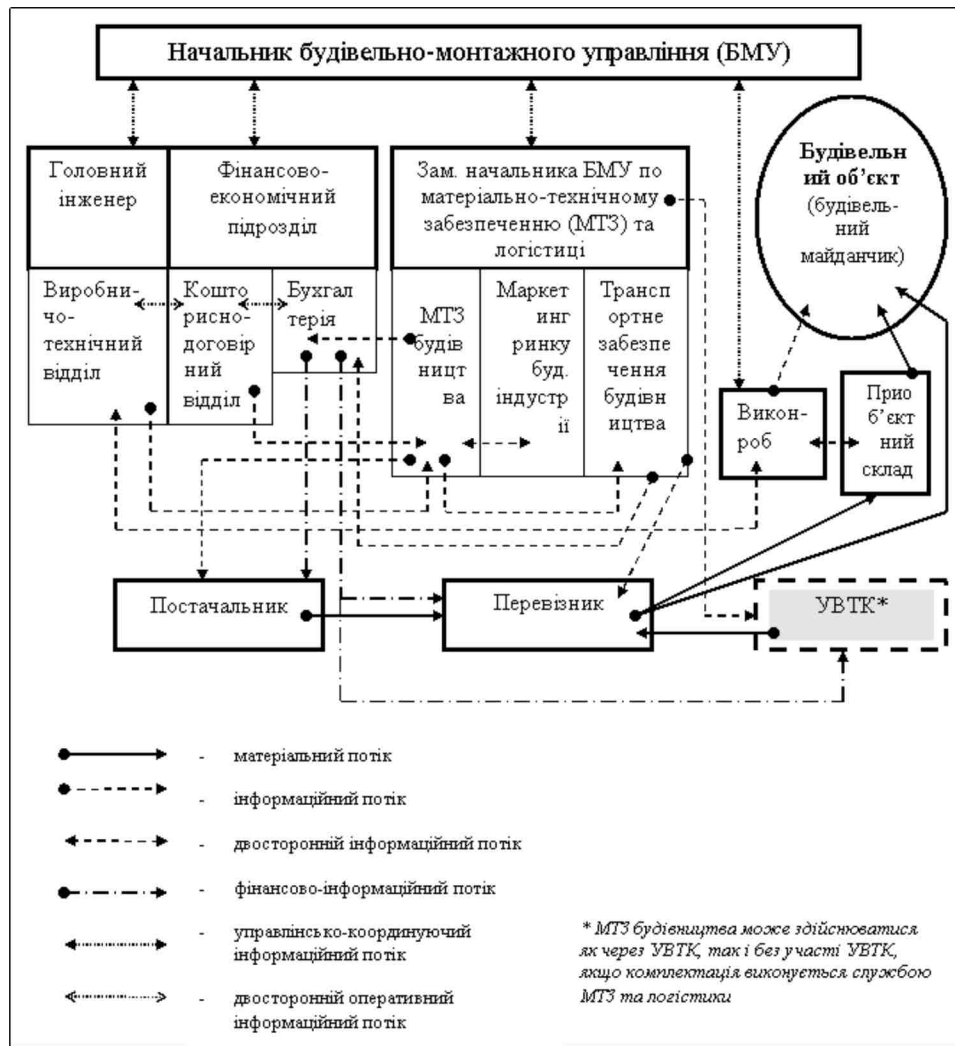

Рис. 3. Логістичні потоки, які формують входи й виходи операцій окремого логістичного ланцюга при будівництві конкретного об'єкту (на рівні структурного підрозділу будівельного підприємства - БМУ)

Таким чином, спираючись на схему логістичних потоків, наведену на рис. 3, можна ідентифікувати відповідальних, входи (ресурсопоживання), виходи (ресурсовіддачу) і терміни кожної операції в конкретному логістичному ланцюзі.

Висновки. Представлений підхід до ідентифікації логістичних потоків будівельного підприємства та структурних підрозділів, через які вони проходять, дозволяє проектувати логістичні ланцюги і, відповідно, мікрологістичну систему будівельного підприємства, яка є складовою галузевої макрологістичної системи. Далі постає завдання формулювання показників, що характеризують ефективність організації логістичних потоків на рівні окремих логістичних ланцюгів, структурних підрозділів, будівельно-монтажних управлінь і будівельного підприємства загалом.

Список використаних джерел

- Зборовська О.М. Логістична система управління потоками процесами металургійного підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук: спец. 08.00.04 „Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)” / О.М. Зборовська — Маріуполь, ДВНЗ «Приазов. держ. техн. ун-т», 2012. — 36с.
- Крикавський С. В. Логістичні системи: навч. посіб. / С.В. Крикавський, Н.В. Чорнописька. - Львів: В-во Національного університету «Львівська політехніка», 2009. - 264 с.
- Смирчинский А.В. Логистический менеджмент в строительстве: Монография / А.В. Смирчинський, В.В.Смирчинский, В.Ф. Мартынюк. – Тернополь: ЗБРУЧ, 2006. – 264 с.
- Сумец А.М. О природном методе оценки эффективности функционирования внутрипроизводственной логистической системы / А.М. Сумец // Проблемы подготовки профессиональных кадров по логистике в условиях глобальной конкурентной среды: IX междунар. науч.-практ. конф., 27-28 окт. 2011 г.: сборник докладов в 2-х частях: Ч.2. – К., 2011. – С.159-161.
- Сумец О.М. Алгоритм проектування логістичної системи підприємства / О.М. Сумец // Логистика: проблемы и решения. Международный научно-практический журнал. – Харьков: НВФ «Студцентр». – 2012. - №1(38). – С. 54-66.
- Lorentz, H. SCM skills development priorities in finnish firms / H. Lorentz, J. Toyli, T. Solskivi, L. Ojala // Проблемы подготовки профессиональных кадров по логистике в условиях глобальной конкурентной среды: X междунар. науч.-практ. конф., 18-19 окт. 2012 г.: сборник докладов. – К., 2012. – С.426-431.
- Malindretos Dr. Georg. Sustainable supply chain management / Dr. Georg Malindretos // Проблемы подготовки профессиональных кадров по логистике в условиях глобальной конкурентной среды: IX междунар. науч.-практ. конф., 27-28 окт. 2011 г.: сборник докладов в 2-х частях: Ч.2. – К., 2011. – С.245-250.

Стаття надійшла до редакції 11.07.2012 р.

ТОВ "ДКС Центр"